

AVGVSTINI
BARBOSÆ
 I. V. D. LVSITANI,
 PROTONOTARII APOSTOLICI,

OLIM S. CONGREGATIONIS INDICIS
 Consultoris, & insignis Ecclesie Vimaransenfis Thesaurarij maioris,
 DEMVM EPISCOPI VGENINI, ET A CONSILII
 D. PHILIPPI IV. Hispaniarum Regis Catholici

PASTORALIS SOLICITVDINIS
 SIVE
DE OFFICIO, ET POTESTATE
 PAROCHI TRIPARTITA DESCRIPTIO:

Quis partes singulas earumque materias, methodo noua, atque expedita
 pertractatas, sequens pagina declarabit.

VLTIMA EDITIO PRIORIBVS EMENDATIO.
 CUM SYMMARIIS, & INDICIIS, completissimis.

LUGDVNI

Sumptibus PHILIPPI BORDE, LAVRENTII ARNAVD,
 PETRI BORDE, ET GVILL. BARBIER.

M. DC. LXV.
 CVM PRIVILEGIO REGIS.

ILLVSTR.^{mo} ET REVER.^{mo}

D. D. RODERICO
A CVNHA,
IVRIS PONTIFICII CONIMBRICENSI
DOCTORI,

*Olim heretica prauitatis Ulissiponensi Inquisitori, postea Portalegrensi
Episcopo, deinde Portucallensi, nunc Archiepiscopo, ac Domino
Brachara, Hispaniarum Primate,*

AVGVSTINVS BARBOSA FEL.

X eo tempore, quo ego Virtute duce, & comite, vt aiunt, Fortuna, ad has Italiae partes appulsus Romae in totius Orbis emporio, & imperio, postliminio reuersurus in patriam, habitare coepi, nihil mihi potius fuit, quam vt Te, Praesul amplissime, meis litteris salutarem; & quae in lucem dedissem, monumentis impertirem. Videbam plane quam ex longinquo tui Nominis fama, & claritas grandibus hinc, & illinc tum generis, tum etiam sapientiae circumuecta pennis in hanc regionem, regiamque ciuitatem penetrauerit. Quae te omnes ex antiqua, & regia Tristani illius Cunhae Orientalis Indiae Propagatoris, Moderatoris & Conservatoris profapia sobolem merentem praedicant, & Canonij rhythmo iam Latine reddito, & ab omnibus intellecto tui commendandi suppetente materiam non solum exteri nedum repetunt Lusitanae.

Pompeium Cugna sequetur,

Ex lib. 10.
Lusitanum
vers. 163.

*Regnabitque diu. Hic Chalenses eriget arces,
Dumque Dio metuendus erit, Basanus eadem
Se dabit, & multo constabit sanguine pugna.*

Repetunt quoque quemadmodum tuus idem Gentilis Heros Insulam Australem retexerit, suo ipsius nomine celeberrimam:

Ex eod. vers.
17.

*Sed procul o quantum video clarescere lumen,
Dicebat Nympha, & numeros sublime ferebat
Per freta Melindes, Oriaque, Lamique, Brauaque;
Sanguinolenta simul memorans certamina Cugna,
Cuius in Australi Laurenti nomine noto
Littore nomen erit clarum aeternumque manebit.*

Nec satis. Quae etiam in te omnes incredibilem philologiam, & instam scientiarum encyclopaediam venerantur, atque immensum, & profundum

AVGVSTINI
BARBOSÆ,
 V. I. D. LVSITANI,
 DE PAROCHI OFFICIO,
 ET POTESTATE,
 PARS PRIMA.

CAPVT PRIMVM.

Parochus unde dicatur, & quid Parochia, & Parochialis Ecclesia, ac beneficij curam animarum habentis nomine veniat?

SVMMARIVM.

1 Parochi apud Ethnicos dicebantur illi, qui Legatos publice Romam missis salem, & ligna preparabant. 2 Parochi in Ecclesia sunt Sacerdotes auctoritate Episcoporum Ecclesias presectis, a plebibus sacrum Divini Verbi, & Sacramentorum pabulum administrant. 3 Parochus Græcis est incola siue habitator in loco. 4 Plebani dicuntur, qui curam exercent animarum in Plebania, habentes sub se plures Ecclesias, vel Capellas. 5 Plebani Ecclesia appellatur matrix, quasi mater Ecclesiarum, quas sub se continet. 6 Archiepiscopus Ecclesia, Metropolis dicitur id est, Civitatum eiusdem Provincia mater. 7 Plebanis sola competis iurisdictio fori parochialis, ut Parochis. 8 Plebani non dicuntur in dignitate constituti. 9 Cap. cum ab Ecclesiarum, de offic. iudic. ordin. declaratur. 10 Rectores dicuntur quia plebem, & populum sibi commissum cum cura regunt. 11 Curati appellantur à cura, quam de regendis, quibus susceperunt.	12 Parochia cuiuslibet Rector appellatur etiam proprius Sacerdos. 13 Capellanus dicitur qui in Ecclesia Menachorum curam exercet. 14 Parochia nomine antiquè Christiani vsi fuerunt. 15 Parochia Græcè, idem est quod acolitarum conventus seu habitatio, aut cura. 16 Parochia dicitur quasi paristocura. 17 Parochia antiquitus distinet non erant, sed Episcopi omnes dicebantur totius Diocesis animarum curam exercere. 18 Dionysius Papa crescente Christiano populo singulas Parochias singulis Sacerdotibus assignavit. 19 Parochia dicitur locus in quo degit populus alicui Ecclesia deputatus, cuius finibus limitatus. 20 Parochia debet constare ad minus ex decem familiis. 21 Parochia qualibet cum habeat suum territorium separatum, & divisum, amplius non licet alteri in eo aliquid facere. 22 Episcopus post divisionem Parochiarum non amplius dicitur Rector siue Parochus totius Diocesis, sed solius Ecclesia Cathedralis, & Prælati.